

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1987 | ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ | ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 189

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1734

Βοσκότοποι και ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με κτηνοτροφική αποκατάσταση και με άλλες παραχωρήσεις καθώς και θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ

Άρθρο 1.
Ορισμοί.

Για την εφαρμογή αυτού του νόμου θεωρούνται:

α) Βοσκότοπος: Έκταση, στην οποία αναπτύσσεται βλάστηση ποώδης ή ξυλώδης με θαμνώδη μορφή ή και μικτή, η κύρια παραγωγή της οποίας αποτελεί τροφή για μεγάλα ή μικρά ποιμενικά, οικόσιτα και άγρια ζώα, έστω και αν υπάρχουν σ' αυτή διάσπαρτες συδενδρίες ή μικρές λόχμες δασικών δέντρων και για την οποία εκδίδεται η απόφαση οριοθέτησης του άρθρου 3 παρ. 3. Ο βοσκότοπος μπορεί να ανήκει σε έναν ή περισσότερους ιδιοκτήτες και να εκτείνεται στα διοικητικά όρια ενός ή περισσότερων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

β) Βοσκοϊκανότητα: Η ικανότητα ενός βοσκότοπου να εξασφαλίζει επαρκή τροφή σε ορισμένο αριθμό ζωϊκών μονάδων για ορισμένο χρονικό διάστημα, χωρίς να παραβλάπτεται η παραγωγική αυτή ικανότητα.

γ) Διαχείριση βοσκότοπου: Η οργάνωση της εκμετάλλευσης του βοσκότοπου με το σκοπό να επιτυγχάνεται το καλύτερο δυνατό οικονομικό αποτέλεσμα με την κατάλληλη ρύθμιση της βόσκησης των ζώων και την εκτέλεση έργων βελτίωσης και συντήρησης χωρίς να βλάπτεται η βοσκοϊκανότητα του ούτε ο βοσκότοπος ως οικοσύστημα.

Άρθρο 2.
Διαχείριση των βοσκότοπων.

1. Ο βοσκότοπος, όσο ισχύει η απόφαση της οριοθέτησής του, δε διαχειρίζεται ως δάσος ή δασική έκταση. Ως προς τα εμπράγματα δικαιώματα όμως του δημοσίου, την προστασία και την υλοτομία των δασικών εν γένει εκτάσεων που περιλαμβάνονται στο βοσκότοπο εφαρμόζονται οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Στις περιπτώσεις που η βλάστηση του βοσκότοπου καταστραφεί μερικά ή ολικά από πυρκαϊά ή άλλη αιτία, η ρύθμιση της βοσκής γίνεται μετά από συνεκτίμηση των στοιχείων της μελέτης διαχείρισης και με τους όρους του άρθρου 1 παρ. γ.

2. Η διαχείριση όλων των βοσκοτόπων (πεδινών, ημιορεινών, ορεινών), ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, ενεργείται σε ενιαία βάση και υπάγεται στη μέριμνα του κράτους, η οποία ασκείται από το Υπουργείο Γεωργίας.

3. Για την αναγνώριση δικαιώματος κυριότητας σε δάση, δασικές και χορτολιβαδικές εκτάσεις, που περιέχονται σε οριοθετημένο βοσκότοπο, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 998/1979.

Άρθρο 3.
Οριοθέτηση βοσκότοπων.

1. Σε κάθε νομό συγκροτούνται με απόφαση του νομάρχη μία ή περισσότερες επιτροπές, οι οποίες αποτελούνται από α) έναν εκπρόσωπο της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων, β) έναν εκπρόσωπο του τοπικού αγροτικού συνεταιρισμού, κατά προτίμηση κτηνοτρόφο, γ) ένα γεωπόνο ή τεχνολόγο γεωπονίας, δ) ένα δασολόγο ή τεχνολόγο δασοπονίας, ε) έναν κτηνίατρο, στ) έναν τοπογράφο μηχανικό από εκείνους που υπηρετούν στη νομαρχία και κάθε ειδικό επιστήμονα, τη συμμετοχή του οποίου θεωρεί αναγκαία ο νομάρχης. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη. Αν η τοπική ένωση δήμων και κοινοτήτων ή ο αγροτικός συνεταιρισμός δεν προτείνουν τον εκπρόσωπό τους και τον αναπληρωτή τους σε προθεσμία δέκα ημερών από τη λήψη του σχετικού ερωτήματος, οι εκπρόσωποι αυτοί ορίζονται από το νομάρχη. Στην επιτροπή καλείται να συμμετέχει και εκπρόσωπος της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας, η απουσία όμως του οποίου δεν εμποδίζει το έργο της επιτροπής. Η θητεία των μελών της επιτροπής είναι τριετής. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους επιτρέπεται να αντικατασταθούν τα μέλη των περ. α και β, αν ο αντίστοιχος φορέας προτείνει άλλον εκπρόσωπό του, και τα μέλη της περ. γ, αν για οποιοδήποτε λόγο πάψουν να υπηρετούν στην οικεία νομαρχία. Επίσης επιτρέπεται η αντικατάσταση των μελών της επιτροπής κατά τη διάρκεια της θητείας τους αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Ο τρόπος λειτουργίας των παραπάνω επιτροπών, η κατανομή των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των επιτροπών του ίδιου νομού και κάθε σχετική λεπτομέρεια ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

2. Οι επιτροπές της προηγούμενης παραγράφου συντάσσουν διαγράμματα σε κλίμακα 1 προς 50.000, ή 1 προς 20.000 ή με μεγαλύτερη αν υπάρχει κατάλληλο χαρτογραφικό υλικό, στα οποία απεικονίζονται οι βοσκότοποι (πεδινοί, ημιορεινοί και ορεινοί), ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, καθώς και εκείνοι, στους οποίους έχει γίνει κτηνοτροφική αποκατάσταση.

Τα διαγράμματα αυτά συνοδεύονται από πρακτικό, στο οποίο περιγράφεται ο βοσκότοπος περιμετρικά, αναφέρονται η θέση, τα όρια, η μορφή και κατά προσέγγιση η έκταση του καθώς και ο χαρακτηρισμός του ως πεδινού ή ορεινού. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων νομών το σχετικό διάγραμμα και πρακτικό συντάσσουν από κοινού οι αρμόδιες επιτροπές των νομών αυτών.

Στην παραπάνω οριοθέτηση δεν περιλαμβάνονται εκτάσεις οι οποίες έχουν παραχωρηθεί για χρήση στις Ένοπλες Δυνάμεις, εκτάσεις που είχαν τη μορφή δάσους, κάηκαν και κηρύχθηκαν αναδασωτέες, εκτάσεις του πρώην νομού Αττικής καθώς και εδάφη που προβλέπονται από τις περιπτώσεις β έως και δ της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του ν.δ. 86/1969.

3. Μετά την υποβολή στη νομαρχία του πρακτικού της επιτροπής και του σχετικού διαγράμματος καθορίζονται τα όρια του βοσκότοπου με απόφαση του νομάρχη, που εκδίδεται σε προθεσμία ενός έτους από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, ύστερα από εισήγηση του διευθυντή γεωργίας. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων νομών ο καθορισμός των ορίων και ο χαρακτηρισμός τους γίνεται με κοινή απόφαση των οικείων νομαρχών. Η νομαρχιακή απόφαση μπορεί να ανακληθεί ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, αν ο βοσκότοπος πάψει να είναι απαραίτητος για την κτηνοτροφία.

Μετά την κατά τα ανωτέρω ανάκληση της σχετικής απόφασης, οι εκτάσεις του βοσκότοπου περιέρχονται στο καθεστώς διαχείρισης και προστασίας που ίσχυε προ της οριοθέτησης.

4. Στη διεύθυνση γεωργίας κάθε νομαρχίας τηρείται μητρώο βοσκότοπων, στο οποίο καταχωρίζονται υποχρεωτικά το πρακτικό της επιτροπής της παραγράφου 1 με το σχετικό διάγραμμα, η νομαρχιακή απόφαση της προηγούμενης παραγράφου και κάθε άλλη απόφαση ή πράξη που αφορά τους βοσκότοπους. Αντίγραφα των στοιχείων αυτών αποστέλλονται και φυλάσσονται στην οικεία δ/νση δασών, στον οικείο δήμο ή κοινότητα και τον τοπικό αγροτικό συνεταιρισμό.

Άρθρο 4.

Διαχειριστικές μελέτες, προγράμματα αξιοποίησης, εκτέλεση έργων.

1. Μετά την οριοθέτηση των βοσκότοπων συντάσσεται μελέτη διαχείρισης για κάθε βοσκότοπο.

2. Την εκπόνηση της μελέτης αυτής αναθέτει ο νομάρχης στη διεύθυνση γεωργίας, ή στη διεύθυνση δασών της νομαρχίας ανάλογα αν πρόκειται για πεδινό ή ορεινό βοσκότοπο. Σε περίπτωση αδυναμίας των παραπάνω διευθύνσεων να εκπονήσουν τη μελέτη, ο νομάρχης, με απόφασή του που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των διευθύνσεων αυτών, μπορεί να αναθέτει την εκπόνησή της στους οικείους δήμους ή κοινότητες ή σε αγροτικούς συνεταιρισμούς ή σε ιδιώτες γεωτεχνικούς ή τεχνικά γραφεία που διαθέτουν σχετική άδεια κατά τη διαδικασία και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί αναθέσεως μελετών. Με την ίδια απόφαση ο νομάρχης αναθέτει την επίβλεψη των μελετών αυτών στη διεύθυνση γεωργίας ή τη διεύθυνση δασών της νομαρχίας. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων νομών η εκπόνηση ή επίβλεψη, σύμφωνα με τις παραπάνω διακρίσεις της μελέτης, ανήκει από κοινού στις οριζόμενες κατά το πρώτο εδάφιο διευθύνσεις γεωργίας ή δασών των οικείων νομαρχιών. Στην περίπτωση αυτή, για την ανάθεση της μελέτης σε αγροτικούς συνεταιρισμούς, ιδιώτες γεωτεχνικούς ή τεχνικά γραφεία απαιτείται κοινή απόφαση των οικείων νομαρχών, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση των διευθύνσεων γεωργίας και δασών κάθε νομαρχίας. Οι προδιαγραφές για την εκπόνηση των διαχειριστικών μελετών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας κατά τους όρους του άρθρου 1 παρ. γ΄.

3. Η μελέτη διαχείρισης εντάσσεται στο πρόγραμμα αξιοποίησης του βοσκότοπου, το οποίο συντάσσεται κάθε χρόνο από την αρμόδια νομαρχιακή υπηρεσία του Υπουργείου Γεωργίας και εγκρίνεται με απόφαση του οικείου νομάρχη ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου. Για τους βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων νομών, το πρόγραμμα αξιοποίησης εκπονείται από κοινού από τις οριζόμενες κατά το προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες των νομών αυτών και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των οικείων νομαρχών, ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου κάθε νομού.

4. Την εκτέλεση των κάθε είδους έργων βελτίωσης και συντήρησης των βοσκότοπων, εκτός από τον αγροτικό συνεταιρισμό, μπορεί να αναλαμβάνει η διεύθυνση γεωργίας ή η διεύθυνση δασών, καθώς και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιώτες ιδιοκτήτες βοσκότοπων, με απόφαση του νομάρχη ή με κοινή απόφαση των οικείων νομαρχών, αν πρόκειται για βοσκότοπο που εκτείνεται στην περιφέρεια περισσότερων νομών. Στην περίπτωση αυτή, την εκτέλεση των έργων εποπτεύει η υπηρεσία που συνέταξε τη μελέτη ή ανέλαβε την επίβλεψή της σύμφωνα με την παρ. 2.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 143 του ν.δ. 86/1969 (Φ.Ε.Κ. 7.Α.΄/18.1.1969) «Περί Δασικού Κώδικος» επεκτείνονται και για τους τεχνολόγους δασοπονίας σύμφωνα με τα οριζόμενα και τους περιορισμούς του π.δ. 1102/1980 (Φ.Ε.Κ. 278 Α.΄/3/6.12.1980) «περί καθορισμού των επαγγελματικών δικαιωμάτων των τεχνολόγων δασοπονίας».

Άρθρο 5.

Δικαίωμα χρήσης και δικαίωμα βοσκής.

1. Τους βοσκότοπους που οριοθετούνται κατά τη διαδικασία του άρθρου 3 δικαιούνται να χρησιμοποιούν κτηνοτρόφοι που κατοικούν στο δήμο ή κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο βοσκότοπος, κτηνοτρόφοι—μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού που εδρεύει στον παραπάνω δήμο ή κοινότητα καθώς και άλλοι κάτοικοι του δήμου ή της κοινότητας που διατηρούν ζώα. Το δικαίωμα αυτό έχουν και κτηνοτρόφοι, κάτοικοι άλλων δήμων ή κοινοτήτων, οι οποίοι κατά παράδοση χρησιμοποιούν το βοσκότοπο. Αν υπάρχει περίσσεια βοσκοϊκανότητας, το βοσκότοπο μπορούν να χρησιμοποιούν και κτηνοτρόφοι ή συνεταιρισμοί άλλων περιοχών. Επίσης στον οριοθετημένο βοσκότοπο είναι ελεύθερη η τοποθέτηση μελισσοσμηνών.

2. Τα πρόσωπα που θα χρησιμοποιούν το βοσκότοπο, ο αριθμός των ζωικών μονάδων, η περίοδος βοσκής και ο χρόνος χρήσης του βοσκότοπου καθορίζονται, σύμφωνα με τη μελέτη διαχείρισης, με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη ή των αρμόδιων νομαρχών, αν πρόκειται για βοσκότοπους που εκτείνονται στην περιφέρεια περισσότερων νομών, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερόμενων. Η απόφαση αυτή εκδίδεται πριν αρχίσει η κτηνοτροφική περίοδος. Κατά τον καθορισμό των δικαιούχων προτιμούνται τα μέλη των Συνεταιρισμών Αποκατάστασης Ακτημόνων Μικρών Κτηνοτρόφων (Σ.Α.Α.Μ.Κ.) για τους βοσκότοπους στους οποίους έχουν αποκατασταθεί και οι ιδιοκτήτες για τους ιδιωτικούς τους βοσκότοπους. Στις λοιπές περιπτώσεις προτιμούνται οι κτηνοτρόφοι, μέλη των τοπικών αγροτικών συνεταιρισμών.

Μέχρι να συνταχθεί η μελέτη διαχείρισης η παραπάνω απόφαση του νομάρχη ως προς τον αριθμό των ζωικών μονάδων και το χρόνο χρήσης του βοσκότοπου, εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της δ/νσης γεωργίας.

3. Τα πρόσωπα που χρησιμοποιούν τους βοσκότοπους καταβάλλουν δικαίωμα βοσκής που ορίζεται κατά ζωική μονάδα, με τη νομαρχιακή απόφαση της προηγούμενης παραγράφου. Δεν οφείλουν το δικαίωμα αυτό οι ιδιοκτήτες για το δικό τους βοσκότοπο καθώς και οι κτηνοτρόφοι για το βοσκότοπο στον

οποίο έγινε η αποκατάστασή τους. Το δικαίωμα βοσκής βεβαιώνεται και εισπράττεται από τον οικείο δήμο ή κοινότητα σύμφωνα με τις διατάξεις περί εσόδων των δήμων και κοινοτήτων και αποδίδεται στους δικαιούχους, ανάλογα με την έκταση που διαθέτει ο καθένας.

Με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου συντάσσεται πίνακας δικαιούχων. Δικαιούχοι θεωρούνται οι φερόμενοι ως κύριοι, νομείς ή κάτοχοι βοσκότοπου. Ο πίνακας αναρτάται στο δημοτικό ή κοινοτικό κατάστημα για ένα μήνα. Ενστάσεις κατά του πίνακα υποβάλλονται μέσα σε ένα μήνα από την ανάρτηση και εκδικάζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, το οποίο και οριστικοποιεί τον πίνακα. Ο πίνακας δεν αποτελεί στοιχείο για τη θεμελίωση ή απόδειξη εμπράγματων δικαιωμάτων. Το δικαίωμα βοσκής για τις εκτάσεις του Δημοσίου περιέρχεται στο δήμο ή την κοινότητα, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκονται οι εκτάσεις αυτές.

Αν ο βοσκότοπος εκτείνεται στα διοικητικά όρια περισσότερων δήμων ή κοινοτήτων, το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβάλει κάθε υπόχρεος, καθώς και το ποσό που αναλογεί σε κάθε δήμο ή κοινότητα για βεβαίωση και είσπραξη καθορίζεται με πράξη της δ/νσης γεωργίας. Αν ο βοσκότοπος εκτείνεται σε περισσότερους νομούς, ο προηγούμενος καθορισμός γίνεται με κοινή απόφαση των οικείων νομαρχών.

Αν ο δικαιούχος είναι άγνωστος ή άγνωστης διαμονής, το δικαίωμα βοσκής κατατίθεται υπέρ αυτού στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Αν ο υπόχρεος δεν καταβάλλει το δικαίωμα βοσκής επί δύο συνεχή έτη, εκπίπτει αυτοδικαίως από το δικαίωμα χρήσης του βοσκότοπου. Η έκπτωση διαπιστώνεται με απόφαση του νομάρχη, με την οποία διατάσσεται η αποβολή του υπόχρεου από το βοσκότοπο και στη θέση του εγγράφεται άλλος δικαιούχος κατά τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

4. Από τα δικαιώματα βοσκής ποσοστό έως 40%, που καθορίζεται ειδικότερα με την παραπάνω απόφαση του νομάρχη, διατίθεται κάθε χρόνο και αποδίδεται στον αγροτικό συνεταιρισμό για την εκτέλεση του προγράμματος διαχείρισης, βελτίωσης και συντήρησης των βοσκότοπων. Το ποσοστό αυτό δεν παρακρατείται από το δικαίωμα βοσκής, που καταβάλλεται για τη χρήση βοσκότοπων που ανήκουν σε ιδιώτες.

5. Κατά τη διάρκεια του καθορισμένου κατά την παρ. 2 χρόνου κτήσης του βοσκότοπου, στο δικαίωμα του αρχικού δικαιούχου υπεισέρχονται οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του, εφ' όσον διατηρούν το ποίμνιο. Αν δε συντρέχει η τελευταία αυτή προϋπόθεση, επέρχεται απόσβεση του δικαιώματος του αρχικού δικαιούχου και στη θέση του εγγράφονται άλλοι κατά τη διαδικασία της παρ. 2.

6. Ο δικαιούχος που παύει να διατηρεί το ποίμνιό του εκπίπτει από το δικαίωμα χρήσης του βοσκότοπου. Η έκπτωση διαπιστώνεται με απόφαση του νομάρχη, με την οποία διατάσσεται η αποβολή του έκπτωτου από το βοσκότοπο και εγγράφεται στη θέση του άλλος δικαιούχος, κατά τη διαδικασία της παρ. 2. Αν το ποίμνιο μειωθεί, περιορίζεται ανάλογα το δικαίωμα χρήσης με όμοια απόφαση.

7. Όσοι χρησιμοποιούν τους βοσκότοπους σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του άρθρου έχουν υποχρέωση να τηρούν χωρίς παρέκκλιση τις προδιαγραφές της μελέτης διαχείρισης και τις σχετικές αποφάσεις του νομάρχη, ιδίως ως προς τον επιτρεπόμενο αριθμό των εισαγόμενων ζώων και το χρόνο βόσκησης των τμημάτων του βοσκότοπου.

8. Όποιος εισάγει αυθαίρετα ζώα σε βοσκότοπο για βόσκηση ή εισάγει περισσότερα από όσα δικαιούται ή υπερβαίνει τα χρονικά όρια χρήσης του βοσκότοπου ή με άλλον τρόπο παραβιάζει τα όρια επιτρεπόμενης χρήσης του βοσκότοπου τιμωρείται με φυλάκιση έως τρεις (3) μήνες. Ανεξάρτητα από την ποινική δίκη ο υπαίτιος τιμωρείται και με πρόστιμο από 10.000—100.000 δραχμές που επιβάλλεται από το διευθυντή γεωργίας.

9. Εκείνος που με οποιοδήποτε τρόπο παρεμποδίζει τη χρήση του βοσκότοπου από τους δικαιούχους τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος.

10. Για τους βοσκότοπους που είναι μισθωμένοι κατά το χρόνο έκδοσης της νομαρχιακής απόφασης που καθορίζει τους δικαιούχους χρήσης, οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται μετά τη λήξη της κτηνοτροφικής περιόδου.

11. Σε εδαφικές εκτάσεις που το καθεστώς τους ρυθμίζεται από τους α.ν. 376/1936 και 1400/1938 η βόσκηση επιτρέπεται μόνο ύστερα από άδεια της αρμόδιας στρατιωτικής αρχής.

12. Οι διοικητικές διαφορές ουσίας, που αναφύονται κατά την εφαρμογή του νόμου αυτού, υπάγονται στη δικαιοδοσία των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και εκδικάζονται από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο. Η διάταξη του άρθρου 4 του ν. 1406/1983 εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 6.

Αλλαγή χρήσης βοσκότοπου.

1. Μετά την οριοθέτησή τους οι βοσκότοποι διέπονται από τις διατάξεις αυτού του νόμου και χρησιμοποιούνται κυρίως για τους σκοπούς της κτηνοτροφίας, χωρίς να παραβλάπτονται οι υδρολογικές, προστατευτικές, αισθητικές και άλλες λειτουργίες των εκτάσεων αυτών.

Αποφάσεις με τις οποίες έχουν, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, κηρυχθεί αναδασωτέες εκτάσεις δασικές ή χορτολιβαδικές που βρίσκονται μέσα στα όρια του βοσκότοπου, αναστέλλονται και δεν εφαρμόζονται για όσο χρόνο ισχύει η απόφαση του άρθρου 3 παρ.3.

2. Η αλλαγή χρήσης οριοθετημένων βοσκότοπων επιτρέπεται μόνο για τους σκοπούς που προβλέπονται στο άρθρο 15 του νόμου αυτού και του άρθρου 57 του ν. 998/1979 και σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των ίδιων άρθρων.

3. Όποιος αυθαίρετα μεταβάλλει, με οποιοδήποτε τρόπο, την κτηνοτροφική χρήση οριοθετημένου βοσκότοπου τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος. Για την επαναφορά της προηγούμενης από τη μεταβολή κατάστασης εφαρμόζονται ανάλογα, σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

Άρθρο 7.

Αγροτεμάχια μέσα σε βοσκότοπους.

1. Αγροί, που βρίσκονται μέσα σε οριοθετημένους βοσκότοπους και δεν καλλιεργούνται ή καλλιεργούνται με δενδρώδεις ή ετήσιες καλλιέργειες, εφ' όσον η Επιτροπή του άρθρου 3 εκτιμά ότι εμποδίζουν τη διαχείριση του βοσκότοπου, αποδίδονται υποχρεωτικά σε κτηνοτροφική χρήση, εκτός αν είναι περιφραγμένοι κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η καλλιέργεια του αγρού.

2. Αγροί της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να ανταλλαγούν με δημόσιες γεωργικές εκτάσεις, ύστερα από αίτηση του ιδιοκτήτη, που πρέπει να υποβληθεί στη διεύθυνση γεωργίας σε αποκλειστική προθεσμία (6) έξι μηνών από την οριοθέτηση του βοσκότοπου.

Σε περίπτωση που οι εντός του οριοθετημένου βοσκότοπου αγροί είναι πολυπληθείς, η επιτροπή του άρθρου 3 ερευνά τη δυνατότητα διαχωρισμού ανάλογης δημόσιας έκτασης στις παρυφές του βοσκότοπου με σκοπό την ανταλλαγή των αγρών. Για την ανταλλαγή αποφασίζει ο νομάρχης ύστερα από εισήγηση της επιτροπής του άρθρου 3, η οποία εκτιμά και την αξία των ανταλλασσόμενων εκτάσεων.

Κατά της παραπάνω απόφασης και μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός μήνα από τη δημοσίευσή της, ο ιδιοκτήτης του αγρού μπορεί να ασκήσει αγωγή στο μονομελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο αγρός, που δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 648 έως 661 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Ως προς την αποδοχή του ανταλλάγματος και την κατάρτιση του σχετικού συμβολαίου εφαρμόζεται το άρθρο 242 του Αγροτικού Κώδικα (β. δ/γμα της 29.10/6.12.49).

Αν δεν επιδιωχθεί ή κριθεί ότι δεν είναι δυνατή η ανταλλαγή, στους ιδιοκτήτες των παραπάνω αγρών, καταβάλλεται το δικαίωμα βοσκής που προβλέπεται στο άρθρο 5.

Άρθρο 8.

Χρηματοδότηση έργων βελτίωσης.

1. Η δαπάνη για την εκπόνηση της μελέτης διαχείρισης του βοσκότοπου καλύπτεται από τις πιστώσεις του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων του Υπουργείου Γεωργίας.

2. Οι ιδιοκτήτες βοσκότοπων, οι κτηνοτρόφοι που έχουν αποκατασταθεί και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί έχουν δικαίωμα να δανειοδοτηθούν από τις διαθέσιμες πιστώσεις της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδας και από τον τηρούμενο σε αυτή ειδικό λογαριασμό με τον τίτλο «Δημόσιο Κεφάλαιο Δημοσίων Επενδύσεων για χορηγήσεις Δανείων» για την εκτέλεση των έργων που προβλέπονται από τη μελέτη διαχείρισης του άρθρου 4.

3. Όλοι οι δικαιούχοι χρήσης του βοσκότοπου έχουν δικαίωμα να χρησιμοποιούν τα έργα που έχουν εκτελεστεί για τη βελτίωσή του σύμφωνα με τη μελέτη διαχείρισης.

4. Οι δαπάνες για την αποκατάσταση καταστροφής των έργων βελτίωσης που προξενήθηκε υπαιτίως από τους κτηνοτρόφους κατά τη χρήση του βοσκότοπου καταλογίζονται σε βάρος τους με απόφαση του οικείου νομάρχη, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας νομαρχιακής υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας και εισπράττονται ως δημόσιο έσοδο.

Άρθρο 9.

Παραχώρηση σε κτηνοτρόφους για οίκηση και σταυλικές εγκαταστάσεις.

1. Στους οριοθετημένους βοσκότοπους και εφ' όσον προβλέπεται από τη σχετική μελέτη, η δημιουργία σταυλικών εγκαταστάσεων για τη στέγαση των ποιμνίων που εκτρέφονται στο βοσκότοπο και η εγκατάσταση λυόμενων ή μόνιμων οικημάτων που θα λειτουργούν ως ξενώνες για την εξυπηρέτηση των κτηνοτρόφων θα γίνεται σε δημόσιες, δημοτικές ή κοινοτικές εκτάσεις με δαπάνη του Δημοσίου.

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, καθορίζεται ο κανονισμός λειτουργίας των παραπάνω κτιριακών εγκαταστάσεων, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των χρηστών τους και κάθε άλλη αναγκαία για τη λειτουργία και συντήρηση των εγκαταστάσεων λεπτομέρεια.

2. Για το σχεδιασμό της διαχείρισης στους οριοθετημένους βοσκότοπους της νησιωτικής Ελλάδας, η μελέτη, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές ιδιαιτερότητες των νησιών, διερευνά τη δυνατότητα θέσπισης ειδικών κινήτρων για την παραγωγή ζωοτροφών, την κατασκευή περιφράξεων και τη μεταποίηση προϊόντων φυτικής παραγωγής, προτείνοντας συγχρόνως τα αναγκαία μέτρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με αποκατάσταση κτηνοτρόφων και με άλλες παραχωρήσεις.

Άρθρο 10.

1. Στο άρθρο 27 του Κώδικα Αποκαταστάσεως Κτηνοτρόφων (Κ.Α.Κ.), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν.δ. 1334/1973 (ΦΕΚ 22 Α'), αντικαθίστανται το εδάφιο α' της παραγράφου 1 και το εδάφιο β' της παραγράφου 2 ως εξής:

«1. Οι κληρούχοι υποχρεούνται: α) Να νέμονται τις παραχωρούμενες εκτάσεις με τα ποίμνιά τους».

«2. β) Οι παραβάτες των διατάξεων των λοιπών εδαφίων, εφ' όσον δε συμμορφωθούν μέσα σε προθεσμία ενός έτους προς τις έγγραφες υποδείξεις της οικείας δ/νσης γεωργίας, δύναται να κηρύσσονται έκπτωτοι με όμοια απόφαση της αρμόδιας επιτροπής απαλ/σεων».

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 27 του Κ.Α.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 5 του ν.δ. 1334/1973, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι κτηνοτροφικοί κλήροι και τα οικήματα που έχουν παραχωρηθεί στους κτηνοτρόφους που κηρύσσονται έκπτωτοι διατίθενται σύμφωνα με τη μελέτη διαχείρισης του βοσκότοπου. Δόσεις του τιμήματος του κτηνοτροφικού κλήρου οι οποίες έχουν καταβληθεί, καθώς και όσες οφείλονται έως την έκπτωση, θεωρούνται σαν αποζημίωση χρήσης υπέρ του Δημοσίου. Το τυχόν πλεόνασμα επιστρέφεται στο δικαιούχο που κηρύχθηκε έκπτωτος».

3. Σε εκτάσεις, στις οποίες έχει γίνει κτηνοτροφική αποκατάσταση και έως ότου εκπονηθεί γι' αυτές μελέτη διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 4, επιτρέπεται η βόσκηση και μεγάλων ζώων (βοοειδών) ύστερα από έγκριση της δ/νσης γεωργίας. Στην έγκριση αυτή θα προσδιορίζεται εφ' όσον είναι απαραίτητο και συγκεκριμένος χώρος βόσκησης.

Άρθρο 11.

Παραχώρηση εκτάσεων για παραγωγικές χρήσεις.

1. Για τους σκοπούς και με τους όρους και τη διαδικασία των άρθρων 1 και 2 του ν.δ. 203/1969 (ΦΕΚ 109), όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 1 και 3 του ν.δ. 221/1974 (ΦΕΚ 368), και του άρθρου 6 του ν.δ. 221/1974 επιτρέπεται η παραχώρηση ή η εκμίσθωση και διαθέσιμων εποικιστικών εκτάσεων, καθώς και βαλτωδών που δεν προστατεύονται ως υγροβιότοποι ή άγονων εκτάσεων που βρίσκονται μέσα σε περιοχές που έχουν αποστραγγιστεί.

2. Στους σκοπούς που μνημονεύονται στις παραπάνω διατάξεις προστίθεται και η ίδρυση ή επέκταση κάθε μορφής επιχειρήσεων εκτροφής ή εκμετάλλευσης ζώων, ιδίως γουνοφόρων ή ιχθύων.

3. Για την ανέγερση μόνιμων σταυλικών εγκαταστάσεων επιτρέπεται σε κτηνοτρόφους που έχουν τις εγκαταστάσεις τους σε κατοικημένες περιοχές και υποχρεώνονται να τις απομακρύνουν για λόγους δημόσιας υγείας με τους όρους και κατά τη διαδικασία του άρθρου 6 του ν.δ. 221/1974 και ύστερα από γνώμη της επιτροπής του άρθρου 3 να παραχωρούνται εκτάσεις βοσκότοπων που ανήκουν στο Δημόσιο.

4. Εκτάσεις που διέπονται από την αγροτική νομοθεσία μπορεί να παραχωρούνται κατά κυριότητα σε δήμους ή κοινότητες ή αγροτικούς συνεταιρισμούς, καθώς και σε εταιρείες οι οποίες ανήκουν στα νομικά αυτά πρόσωπα κατά ποσοστό τουλάχιστον 51%, για τη δημιουργία επιχειρήσεων, εκμεταλλεύσεων και συναφών εγκαταστάσεων. Για την παραχώρηση αυτήν ορίζεται τίμημα ίσο με το 50% της τρέχουσας αξίας της έκτασης, το οποίο καταβάλλεται στο Δημόσιο σε τρεις ετήσιες δόσεις. Η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του νομάρχη για εκτάσεις έως και 15 στρέμματα, με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας για εκτάσεις από 15 έως και 100 στρέμματα και με απόφαση του υπουργικού συμβουλίου για μεγαλύτερες εκτάσεις και υπό τους όρους και προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 15 αυτού του νόμου. Η απόφαση αυτή μεταγράφεται με την εξόφληση του τιμήματος.

Η μη εμπρόθεσμη καταβολή οποιασδήποτε δόσης του τιμήματος συνεπάγεται την ανάκληση της παραχώρησης με όμοια απόφαση. Η διάθεση ή επιβάρυνση με οποιοδήποτε τρόπο των εκτάσεων που παραχωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο αυτή απαγορεύεται επί είκοσι (20) χρόνια από τη μεταγραφή της πράξης παραχώρησης. Η παράβαση της απαγόρευσης αυτής συνεπάγεται και την ανάκληση της παραχώρησης. Δεν εμπίπτουν στην παραπάνω απαγόρευση:

α) η εισφορά των εκτάσεων σε εταιρείες που ανήκουν κατά ποσοστό 51% τουλάχιστο στους παραχωρησιούχους και β) η παραχώρηση υποθήκης ή προσημείωσης υπέρ τραπεζών, θυγατρικών (LEESING COMPANIES) ή πιστωτικών ιδρυμάτων, αναγνωρισμένων από την Τράπεζα της Ελλάδος, για την εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων ή εγ-

γυήσεων που παρέχονται προκειμένου να πραγματωθεί ο σκοπός για τον οποίο έγινε η παραχώρηση.

5. Η παραχώρηση των κατά την προηγούμενη παράγραφο εκτάσεων μπορεί να γίνει για τον ίδιο σκοπό και κατά χρήση. Η παραχώρηση κατά χρήση γίνεται με απόφαση του νομάρχη, αν η έκταση δεν υπερβαίνει τα 15 στρέμματα ή του Υπουργού Γεωργίας αν είναι μεγαλύτερη, και με ετήσιο μίσθωμα υπέρ του Δημοσίου. Η απόφαση αυτή περιέχει τους όρους, με τους οποίους γίνεται η παραχώρηση, τυχόν προϋποθέσεις για την εκμετάλλευση της έκτασης καθώς και τις περιπτώσεις, στις οποίες ανακαλείται η παραχώρηση. Η παραχώρηση αυτή δεν μπορεί να γίνει για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών. Ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί με νεότερη απόφαση του νομάρχη ή του Υπουργού Γεωργίας κατά περίπτωση.

6. Αν η κατά τις παραγράφους 4 και 5 παραχώρηση γίνεται για βιομηχανικές ή βιοτεχνικές μονάδες, εφαρμόζεται ως προς τους όρους και τη διαδικασία η διάταξη του άρθρου 1 του ν.δ. 221/1974.

Άρθρο 12.

Μισθώσεις εκτάσεων νομικών προσώπων.

1. Γεωργικές εκτάσεις που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, δημόσιες επιχειρήσεις και τράπεζες και είναι δυνατό να γίνουν αντικείμενο γεωργικής ή κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης μπορούν, μετά από σύμφωνη γνώμη των προσώπων αυτών, να εκμισθωθούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της νομοθεσίας που διέπει τα νομικά αυτά πρόσωπα, τράπεζες ή επιχειρήσεις, με απόφαση του νομάρχη, σε αγροτικούς ή κτηνοτροφικούς συνεταιρισμούς και σε ακτήμονες καλλιεργητές, κατά τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 2 του ν. 138/1975 (ΠΥΣ 95/1975).

2. Το μίσθωμα που θα καθοριστεί περιέρχεται στο νομικό πρόσωπο, δημόσια επιχείρηση ή τράπεζα, στην οποία ανήκει η έκταση.

3. Κοινόχρηστες ή διαθέσιμες κατά την έννοια της αγροτικής νομοθεσίας εκτάσεις είναι δυνατό να εκμισθώνονται με μειωμένο τίμημα, μετά από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου και απόφαση του νομάρχη, σε αγροτικούς συνεταιρισμούς οποιασδήποτε μορφής ή σε ομάδες καλλιεργητών για οποιαδήποτε αγροτική εκμετάλλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν δασικές εκτάσεις

Άρθρο 13.

Παραχωρήσεις δασικών εκτάσεων.

1. Παραχωρήσεις δημόσιων δασών απαγορεύονται. Εξαιρούνται παραχωρήσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων ορειβασίας και χειμερινού αθλητισμού καθώς και περιπτέρων ή ξενώνων για την εξυπηρέτηση των εγκαταστάσεων αυτών. Στην ίδια εξαίρεση περιλαμβάνεται η διενέργεια μεταλλευτικών και λατομευτικών εργασιών, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 998/1979. Η εξαίρεση δεν ισχύει για τους πυρήνες των εθνικών δρυμών.

2. Η παραχώρηση δημόσιων δασικών εκτάσεων είναι δυνατή εφ' όσον δεν έχουν κηρυχθεί αναδασωτέες και δεν έχουν προστατευτική σημασία, με τις ακόλουθες διακρίσεις:

Α) Σύμφωνα με τις διατάξεις της αγροτικής νομοθεσίας παραχωρούνται οι εξής εκτάσεις:

α) Όσες κρίνονται, ύστερα από κοινή έκθεση των δ/νσεων δασών και γεωργίας και σύμφωνη γνώμη αυτών, κατάλληλες για γεωργική εκμετάλλευση από άποψη μορφολογική και εδαφολογική, εφ' όσον προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευσή τους.

β) Όσες κρίνονται κατάλληλες σύμφωνα με τον πολεοδομικό σχεδιασμό (γενικό πολεοδομικό σχέδιο—ζώνη οικιστικού ελέγχου), ύστερα από κοινή έκθεση των υπηρεσιών των Υπουργείων Γεωργίας και ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 παρ. 3 του ν. 1337/1983 (ΦΕΚ 33 τ. Α') και των διαταγμάτων που εκδίδονται σε εκτέλεση αυτού, για δημιουργία νέων οικισμών ή επέκταση παλαιών, εφ' όσον η χρήση αυτή επιβάλλεται από το δημόσιο συμφέρον.

γ) Όσες είναι οι πλέον άγονες, μετά από γνώμη του αρμόδιου δασάρχη, για τους σκοπούς που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 1, 3 και 6 του ν.δ. 221/1974, εφ' όσον οι χρήσεις αυτές προέχουν για την εθνική οικονομία ή επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον.

Β) Επιτρέπεται να παραχωρούνται κατά κυριότητα ή κατά χρήση για ορισμένο χρόνο οι εξής δημόσιες δασικές εκτάσεις:

Όσες κρίνονται κατάλληλες από άποψη θέσης και είναι απαραίτητες για τη δημιουργία και λειτουργία κατασκηνώσεων, χιονοδρομικών κέντρων, ορειβατικών καταφυγίων, αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων σχολικών κτιρίων, δημοτικών και κοινοτικών καταστημάτων, νοσοκομείων, ιερών ναών και ιερών μονών, κέντρων υγείας και υγειονομικών σταθμών, σωφρονιστικών καταστημάτων, νεκροταφείων, αγορών, σφαγείων, τυροκομείων, μελισσοκομείων, υδροτριβείων, ιχθυοτροφείων και χώρων απορριμμάτων και λυμάτων, εγκαταστάσεων ύδρευσης και άρδευσης, εφ' όσον οι χρήσεις αυτές προέχουν για την εθνική οικονομία, αν πρόκειται για αγροτική εκμετάλλευση και επιβάλλονται από το δημόσιο συμφέρον, αν πρόκειται για άλλη χρήση.

Η παραχώρηση για τους σκοπούς αυτούς γίνεται κατά περίπτωση στον οικείο ο.τ.α., σε αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και τις επιχειρήσεις τους, τον Ε.Ο.Τ., τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας, τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων, το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων ή σε άλλο φορέα του δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παράγραφος 6 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65).

Η παραχώρηση στις περιπτώσεις α' και γ' της παραγράφου 2Α και στις περιπτώσεις της παραγράφου 2Β του παρόντος άρθρου διαρκεί όσο υφίσταται ο σκοπός για τον οποίο έγινε.

3. Η παραχώρηση και η αλλαγή χρήσης των παρ. 1 και 2Β γίνεται με απόφαση του νομάρχη, αν πρόκειται για έκταση μέχρι 10 στρέμματα, του Υπουργού Γεωργίας, αν πρόκειται για έκταση μέχρι 50 στρέμματα και του υπουργικού συμβουλίου, αν πρόκειται για μεγαλύτερες εκτάσεις, ύστερα από εισήγηση της οικείας διεύθυνσης δασών και γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά και τις γενικότερες επιπτώσεις σε υφιστάμενες επιχειρήσεις. Η απόφαση για την παραχώρηση συνοδεύεται από έκθεση της αρμόδιας υπηρεσίας προστασίας περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας για τις πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την παραχώρηση. Στην έκθεση αναφέρονται οι τυχόν όροι, με τους οποίους θα πρέπει να γίνει η παραχώρηση και τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος. Η μη συμμόρφωση με τους όρους και η μη εφαρμογή των μέτρων συνιστούν λόγο υποχρεωτικής ανάκλησης της παραχώρησης.

Αν πρόκειται για παραχωρήσεις εκτάσεων που βρίσκονται σε παραμεθόριες ή αμυντικές περιοχές, απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

4. Σε περίπτωση παραχώρησης της χρήσης έκτασης από τον Ε.Ο.Τ. ή τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή τον ο.τ.α. σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, για την πραγματοποίηση των σκοπών που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, το τίμημα και η διαδικασία της παραχώρησης αυτής καθορίζεται από τις ειδικές διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία τους.

5. Δημοτικές και κοινοτικές δασικές εκτάσεις καθώς και δασικές εκτάσεις του άρθρου 3 του ν.δ. 86/1969 που κρίνο-

νται κατάλληλες για τους σκοπούς των παραγράφων 2Α εδάφια δ' και γ' και 2Β επιτρέπεται να αλλάξουν χρήση, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία της παραγράφου 3.

6. Οι εκτάσεις που παραχωρούνται σύμφωνα με την παρ. 2 ή αλλάζουν χρήση σύμφωνα με την παρ. 5 παύουν να διέπονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, οι οποίες εφαρμόζονται και πάλι αν για οποιοδήποτε λόγο ανακληθεί ή πάψει να ισχύει το παραχωρητήριο ή η απόφαση αλλαγής της χρήσης των εκτάσεων αυτών.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 57 του ν. 998/1979 εξακολουθούν να ισχύουν και για όσες από τις εκτάσεις του άρθρου 3 του νόμου αυτού οριοθετούνται ως βοσκότοποι.

Άρθρο 14.

Το άρθρο 67 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

Αγροί που άλλαξαν μορφή — Ρύθμιση αγρών σε δασικές εκτάσεις

1. Αγροί, οι οποίοι μέχρι το έτος 1940 ή και πρωτύτερα καλλιεργούνταν και απέβαλαν μεταγενέστερα οποτεδήποτε τον αγροτικό τους χαρακτήρα επειδή παρέμειναν ακαλλιέργητοι ή δασώθηκαν τεχνητά, αναγνωρίζεται με απόφαση του αρμόδιου νομάρχη ότι δεν ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου κατά τη διαδικασία των επόμενων παραγράφων.

2. Η αναγνώριση γίνεται είτε με εισήγηση της δασικής αρχής είτε ύστερα από αίτηση εκείνου ο οποίος διεκδικεί δικαίωμα κυριότητας, που υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται στην τοπική δασική αρχή και συνοδεύεται με τα αποδεικτικά στοιχεία κυριότητας ή κατοχής, καθώς και με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 και βεβαίωση του οικείου ο.τ.α., που εκδίδεται μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, σχετικά με την κατοχή και καλλιέργεια του αγρού έως τις 28 Οκτωβρίου 1940. Η αίτηση αναγνώρισης δεν εμποδίζεται σε περίπτωση που έχει εκδοθεί πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής κατά του ενδιαφερομένου ή των δικαιοπαρόχων του, εκτός αν η σχετική αμφισβήτηση έχει κριθεί με δικαστική απόφαση κατά την τακτική διαδικασία, που έχει γίνει αμετάκλητη.

Η αίτηση εξετάζεται από την αρμόδια δασική υπηρεσία, η οποία διενεργεί αυτοψία, εξετάζει ενόρκως μάρτυρες και σε περίπτωση αμφιβολιών λαβαίνει υπόψη της την ερμηνεία της σχετικής αεροφωτογραφίας του έτους 1945 ή προγενέστερου. Η υπηρεσία συντάσσει έκθεση στην οποία συνεκτιμά τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί και τυχόν υπάρχοντα τεκμήρια καλλιέργειας, όπως αναβαθμίδες, δενδροκαλλιέργειες, ίχνη άροσης, διαφορές στη σύνθεση της βλάστησης σε σχέση με τις γειτονικές εκτάσεις, λιθοσωρούς, ορόσημα, περιφράξεις, παλαιά κτίσματα ή ερείπια, παλαιά αλώνια. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται από διάγραμμα και υποβάλλεται στο νομάρχη.

3. Με την αίτηση της προηγούμενης παραγράφου καταβάλλεται από τον αιτούντα υπέρ του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών ποσό 500 δραχμών για κάθε στρέμμα της έκτασης της οποίας ζητείται η αναγνώριση ως ιδιωτικής. Αν δεν καταβληθεί το ποσό αυτό, η αίτηση δεν εξετάζεται.

4. Αν αναγνωρισθεί ότι αγροί της παραγράφου 1 δεν ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, υπάγονται στις επόμενες διατάξεις:

α) Αγροί, που έχουν βάση δρυός, πεύκης, οξυάς, ελάτης, πλατάνου, σκλήθρου και καστανιάς ή αγροί που βρίσκονται μέσα σε εθνικούς δρυμούς, αισθητικά και προστατευτικά δάση και δασικές εκτάσεις, υγροβιότοπους και διατηρητέα μνημεία της φύσης, διατηρούν τη μορφή τους και υποβάλλονται στη διαχείριση που προβλέπουν οι διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατή η ανταλλαγή του αγρού με άλλη δημόσια γεωργική έκταση. Η ανταλλαγή αυτή γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

β) Αγροί άλλης μορφής ή κατηγορίας, εκτός αυτών που αναφέρονται στο εδάφιο α', αποδίδονται στη γεωργική εκμετάλλευση και δεν επιτρέπεται η περαιτέρω αλλαγή της χρήσης τους. Τυχόν αποφάσεις κήρυξής τους ως αναδασωτέων καταργούνται με την απόφαση του νομάρχη της παραγράφου 1. Η διάταξη της περίπτωσης αυτής εφαρμόζεται και για τους αγρούς που έχουν αναγνωρισθεί ως ιδιωτικοί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 998/1979.

5. Κάτοχοι αγρών που βρίσκονται μέσα σε δημόσια δάση ή δασικές εκτάσεις, εφ' όσον από τις αεροφωτογραφίες του έτους 1945 προκύπτει ότι ήταν αγροί, καλλιεργούνται δε έκτοτε γεωργικά ή δενδροκομικά, δεν αποβάλλονται κατά τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και οι αγροί αυτοί θεωρούνται ότι δεν ανήκουν στο Δημόσιο, αλλά δεν επιτρέπεται αλλαγή χρήσης τους.

Η αναγνώριση της νομιμότητας γίνεται κατά τη διαδικασία των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

6. Πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής που αφορούν εκτάσεις της παραγράφου 1, που κρίθηκαν ότι δεν ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου, καθώς και πρωτόκολλα που αφορούν εκτάσεις της παρ. 5, ακυρώνονται με απόφαση του νομάρχη ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, που υποβάλλεται στην οικεία δ/νση δασών.

Ο εισαγγελέας πλημ/κών θέτει με πράξη του στο αρχείο μηνύσεις που αφορούν εκτάσεις της παραγράφου 1, εφ' όσον ακολούθησε η κατά τις παραγράφους 2 και 3 αναγνώριση, καθώς και περιπτώσεις της παρ. 5. Εκκρεμείς ποινικές δίκες για τις πιο πάνω εκτάσεις καταργούνται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται στο αρμόδιο συμβούλιο ή δικαστήριο.

Άρθρο 15.

Εποικιστικές εκτάσεις.

1. Κοινόχρηστες και διαθέσιμες δασικές εκτάσεις του αγροτικού κώδικα, οι οποίες έχουν παραμείνει στην αρμοδιότητα της δ/νσης γεωργίας, περιέρχονται με πράξη του νομάρχη, μετά από κοινή έκθεση ενός δασολόγου και ενός γεωπόνου, που υπηρετούν στις αντίστοιχες δ/νσεις γεωργίας και δασών της νομαρχίας, στη διαχείριση της δασικής υπηρεσίας, εφ' όσον καλύπτονται μερικά ή ολικά από δάσος δρυός (εκτός πρίνου και αριάς), πεύκης, ελάτης, οξυάς, πλατάνου, σκλήθρου και καστανιάς και δεν είναι απαραίτητες για την κτηνοτροφία. Οι τοπικές δασικές υπηρεσίες έχουν υποχρέωση μετά τη δημοσίευση της πράξης του νομάρχη να θέσουν τις εκτάσεις αυτές σε δασοπονική διαχείριση και εκμετάλλευση ως δημόσια δάση.

2. Όσες από τις εκτάσεις της προηγούμενης παραγράφου μεταβιβάσθηκαν σε ο.τ.α. υπάγονται στη διαχείρισή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.

3. Κληροτεμάχια που κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καλύπτονται σε ποσοστό τουλάχιστο δέκα πέντε τοις εκατό (15%) από τα δασοπονικά είδη της παραγράφου 5, παραμένουν ως δάση και τα διαχειρίζονται οι δικαιούχοι τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Αν δε συντρέχει η πιο πάνω προϋπόθεση, τα κληροτεμάχια αυτά δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 15 παράγραφος 2Α' εδάφιο α' και δεν επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης τους.

Άρθρο 16.

Το άρθρο 66 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

Παραχώρηση καστανοπερίβολων που βρίσκονται μέσα σε δασικές εκτάσεις.

1. Καστανοδασοτεμάχια, που βρίσκονται μέσα σε δημόσιες δασικές εκτάσεις ή σε δημοτικές ή σε κοινοτικές ή σε εκτάσεις που διακατέχονται από κοινότητες ή δήμους και στα οποία φύονται περισσότερα από πέντε (5) κατά στρέμμα, εξημερωμένα ή μη, καστανόδενδρα, που υφίστανται δενδροκομική περιποίηση, μπορεί να παραχωρηθούν κατά κυριότητα και χωρίς τίμημα, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου ή απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου κατά περίπτωση και αιτιολογημένη έκθεση της οικείας δ/νσης δασών, σε κατά κύριο επάγγελμα γεωργούς ή κτηνοτρόφους, οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι του νομού, στην περιφέρεια του οποίου υπάγονται οι πιο πάνω δασικές εκτάσεις, εφ' όσον αυτοί και οι δικαιοπάροχοί τους τις νέμονται και τις κατέχουν επί είκοσι (20) τουλάχιστον χρόνια μέχρι την έναρξη εφαρμογής αυτού του νόμου.

Η παραχώρηση αυτή γίνεται αποκλειστικά για δενδροκομική εκμετάλλευση με καστανιές χωρίς να αποκλείεται η φύτευση και συγκαλλιέργεια και άλλων ήμερων και άγριων δένδρων ή και γεωργικών φυτών, εφ' όσον δεν παρακωλύεται η δενδροκομική εκμετάλλευση με καστανιές.

2. Το δικαίωμα αυτό μεταβιβάζεται στους καθολικούς ή ειδικούς διαδόχους, εφ' όσον και αυτοί είναι κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί ή κτηνοτρόφοι, μόνιμοι κάτοικοι του νομού, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το καστανοπερίβολο και συνεχίζουν τη δενδροκομική εκμετάλλευσή του με καστανιές. Αν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις αυτές, ο παραχωρησιούχος κηρύσσεται έκπτωτος και το καστανοπερίβολο επανέρχεται στο Δημόσιο ή το δήμο ή την κοινότητα.

3. Καστανοτεμάχια, που παραχωρήθηκαν προσωρινά με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και για τα οποία δεν εκδόθηκαν οριστικά παραχωρητήρια επειδή δεν πραγματοποιήθηκε εξ ολοκλήρου ο σκοπός της παραχώρησης (εξημέρωση άγριων καστανόδενδρων), καταβλήθηκε όμως εν' όλω ή εν μέρει το τίμημα, παραχωρούνται οριστικά με πράξη του Υπουργού Γεωργίας υπό τον όρο ότι θα διατηρηθεί η σημερινή μορφή και θα συνεχιστεί η δενδροκομική εκμετάλλευση με εξημέρωση των καστανόδενδρων ή καλλιέργεια και άλλων δένδρων.

4. Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας καθορίζονται το ανώτατο όριο εμβαδού της παραχωρούμενης έκτασης, ο τύπος του παραχωρητηρίου, οι υποχρεώσεις του προσώπου στο οποίο έγινε η παραχώρηση για να καλλιεργεί και να καρπούται κατά τρόπο επιμελή και συνεχή τα καστανοπερίβολα, οι όροι έκπτωσης και αποβολής σε περίπτωση εγκατάλειψης ή πλημμελούς εκμετάλλευσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 17.

Το άρθρο 59 του ν. 998/1979 αντικαθίσταται ως εξής:

Στρατιωτικά έργα.

1. Για τη κατασκευή οχυρωματικών έργων επιτρέπεται ελεύθερα η χρήση δημόσιων δασικών εκτάσεων από τις δημόσιες στρατιωτικές αρχές, ύστερα από προηγούμενη ενημέρωση της δασικής υπηρεσίας.

2. Επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση σε δασικές εκτάσεις και βοσκοτόπια και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και σε δάση η κατασκευή στρατιωτικών εγκαταστάσεων, οι οποίες εξυπηρετούν την άμυνα της Χώρας. Η παραχώρηση χρήσης των εκτάσεων αυτών γίνεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, η οποία εκδίδεται ύστερα από αίτηση της οικείας στρατιωτικής αρχής, στην οποία αιτιολογείται η ζητούμενη χρήση.

Στην απόφαση παραχώρησης αναφέρονται υποχρεωτικά τα απαραίτητα μέτρα αντιπυρικής προστασίας που υποχρεούται να παίρνει η στρατιωτική αρχή.

3. Στρατιωτικά έργα και εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν τη λειτουργία στρατιωτικών υπηρεσιών (στρατώνες, στρατόπεδα, διοικητικά κέντρα, σχολές και κέντρα εκπαίδευσης και στρατιωτικά νοσηλευτικά κέντρα) μπορεί να κατασκευασθούν μέσα σε δασικές εκτάσεις, εφ' όσον αυτό είναι αναγκαίο, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της στρατιωτικής αρχής και γνώμη της δ/νσης δασών. Η παραχώρηση γίνεται κατά χρήση. Αν εκλείψει ή εξέλειπε ο λόγος της παραχώρησης, οι εκτάσεις επανέρχονται στη διοίκηση και διαχείριση της δασικής υπηρεσίας.

Άρθρο 18.

Καταργούμενες διατάξεις

Από την ισχύ του νόμου αυτού καταργούνται

1. Οι διατάξεις του Κτηνοτροφικού Κώδικα (κωδ. δ της 28/30 Οκτωβρίου 1941, ΦΕΚ Α/368), εκτός από τα άρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 22, 24 παράγραφος 1, 25 παράγραφοι 1, 2 και 3, 27, 28, 32 και 33.

2. Τα άρθρα 1, 2 και 8 του ν.δ. 1334/1973 (ΦΕΚ Α' 22).

3. Τα άρθρα 1, 2 και 3 του π.δ. 246/1974 (ΦΕΚ Α' 87).

4. Το ν.δ. 216/1973, εκτός από το άρθρο 15 (ΦΕΚ Α' 271).

5. Το π.δ. 688/1975 (ΦΕΚ 225).

6. Το π.δ. 689/1975 (ΦΕΚ 226).

7. Το άρθρο 69 του ν.δ. 3030/1954 (ΦΕΚ Α' 244) καταργείται για κάθε περίπτωση οριοθετημένου βοσκότοπου.

8. Το άρθρο 13 του α.ν. 431/1968 (ΦΕΚ Α' 115) δεν εφαρμόζεται από την έκδοση της απόφασης του νομάρχη που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 2 του νόμου αυτού.

9. Τα άρθρα 45 παρ. 2 και 8, 52, 53, 54, 55 παρ. 2, 59 και 75 παρ. 3 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289).

10. Το ν.δ. 3621/1956 (ΦΕΚ 276).

11. Το π.δ. 793/1980 (ΦΕΚ 194).

12. Το π.δ. 1125/1980 (ΦΕΚ 284).

13. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή διέπει θέματα που ρυθμίζονται από αυτές.

Άρθρο 19.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει μετά ένα μήνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 16 Οκτωβρίου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΑΜΥΝΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠ. - ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	**ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ**
ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ	**ΑΓΑΜ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 20 Οκτωβρίου 1987

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ